

Voorzitter

foute wapens in een paar uur of in drie kwartier konden worden gelanceerd. Ik vond de antwoorden van de regering wat dat betreft tevredenstellend en heb dan ook geen behoefte aan nog een termijn over dit onderwerp.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Steun voor het voorstel van de heer Koenders. De verwarring die is ontstaan, is niet voortgevloeid uit de Kamer, maar is een gevolg van de reactie van de regering zelf. Ik vind het niet meer dan logisch dat de minister-president, die daarvoor in eerste instantie verantwoordelijk is, zich hier verantwoordt. Ik meld daarbij nog dat het mij van belang lijkt dat de minister-president nog vanmiddag voor de derde termijn verschijnt, aangezien minister-president Balkenende begin volgende week naar Bush vertrekt om daar te praten over onder andere de oorlog in Irak.

De heer **Van Bommel** (SP): Een derde termijn lijkt mij wenselijk en de aanwezigheid van de minister-president lijkt mij noodzakelijk. Was deze informatie vooraf bekend geweest, dan zou de Kamer zeker hebben aangedrongen op aanwezigheid van de minister-president. Het lijkt mij dan ook dat dit debat niet anders kan worden afgesloten dan met een derde termijn en met de minister-president.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Ook de SGP-fractie heeft geen behoefte aan een nieuwe termijn met de minister-president, omdat de vragen die erover bestaan wat ons betreft afdoende kunnen worden beantwoord door de aanwezige bewindslieden en het debat slechts nodeloos zou worden gerekt.

Mevrouw **Huizinga-Heringa** (ChristenUnie): Wij hebben geen behoefte aan een derde termijn. Wij vinden dat de bewindslieden de vragen voldoende hebben beantwoord.

De heer **Bakker** (D66): Als over zo'n belangrijke zaak een belangrijk deel van de Kamer vindt dat er een debat met de minister-president is geboden, wil ik mij daartegen niet verzetten.

De heer **Nawijn** (LPF): Mijn fractie

heeft geen behoefte aan een derde termijn.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat een meerderheid van de Kamer geen behoefte heeft aan een derde termijn. Dit betekent dat wij na de regeling van werkzaamheden kunnen stemmen over de ingediende motie.

De heer **Koenders** (PvdA): Ik betreur het ten zeerste dat een aantal leden partijen in deze Kamer kennelijk niet in staat willen stellen om naar aanleiding van een onthulling van de minister van Buitenlandse Zaken de minister-president te ondervragen. Het gaat over belangrijke zaken en daarom wil ik over dit ordevoorstel stemming vragen.

De **voorzitter**: De heer Koenders vraagt stemming over zijn ordevoorstel. Ik stel voor deze stemming zo dadelijk na de regeling van werkzaamheden te houden.

Aldus wordt besloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda voor de volgende week:

- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet toezicht verzekeringbedrijf 1993 in verband met het actualiseren van de solvabiliteitseisen voor het verzekeringbedrijf (28838);
- het wetsvoorstel Goedkeuring van het op 4 november 2000 te Rome totstandgekomen Protocol nr. 12 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Trb. 2001, 18 en 173) (28100, R1705);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Infectieziektenwet ter incorporatie van het severe acute respiratory syndrome (28918);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet grensoverschrijdende betaaldiensten in verband met de uitvoering van de verordening betreffende grensoverschrijdende betalingen in euro (28650);
- het wetsvoorstel Goedkeuring van de regeling van de staatssecretaris van Financiën van 13 november 2002, nr. WDB02/732M (Stcrt. 220), tot buiten toepassing stellen voor een gedeelte van 2002 van willekeu-

rige afschrijving arbo-bedrijfsmiddelen (28789).

Verder stel ik voor, te behandelen in de vergaderingen van 9, 10 en 11 september:

- het wetsvoorstel Wijziging van de Algemene wet gelijke behandeling en enkele andere wetten ter uitvoering van richtlijn nr. 2000/43/EG en richtlijn nr. 2000/78/EG (EG-Implementatiewet Awgb) (28770);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Telecommunicatiewet en enkele andere wetten in verband met de implementatie van een nieuw Europees geharmoniseerd regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten en de nieuwe dienstenrichtlijn van de Commissie van de Europese Gemeenschappen (28851);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Noodwet financieel verkeer in verband met de dekking van het terrorismerisico door verzekeraars (28915).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik heb een aantal benoemingen gedaan in commissies. De bijzonderheden zullen in de Handelingen worden opgenomen.¹

Ik stel voor een aantal stukken voor kennisgeving aan te nemen. Ook die bijzonderheden zullen in de Handelingen worden opgenomen.²

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Kalsbeek.

Mevrouw **Kalsbeek** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Wij worden op wereldschaal gezien vrijwel dagelijks geconfronteerd met de gevolgen van terrorisme. De bestrijding van terrorisme verdient dan ook de hoogste prioriteit. Daarom is het terecht dat er een voorstel voor een Wet terroristische misdrijven is ingediend. Dit zou op 8 september aanstaande worden behandeld in een wetgevingsoverleg.

Het kabinet heeft de Kamer vorige week een zeer ingrijpende nota van wijziging gestuurd. Deze nota van wijziging is eigenlijk meer een zelfstandig wetsvoorstel. Er wordt voorgesteld samenspanning tot terroristische misdrijven strafbaar te stellen. Dit is een zeer ingrijpend voorstel en het kabinet erkent dit ook.

Voorzitter

Dit voorstel maakt een grondige behandeling noodzakelijk. Daarbij komen vragen aan de orde als: wat zijn de gevolgen voor uitlevering, hoe zit het met een poging tot samenspanning, wat betekent dit in de praktijk voor de inzet van dwangmiddelen, enz.

De vaste commissie voor Justitie heeft al een schriftelijke ronde ingelast. Dit is nodig, maar niet voldoende. De fractie van de PvdA vindt het noodzakelijk dat ook de Raad van State zijn visie geeft op de nota van wijziging. Gezien het belang en de urgentie van het onderwerp verzoekt de fractie van de PvdA het kabinet om de Raad van State te vragen om een spoedadvies uit te brengen over deze nota van wijziging.

De heer **Van de Camp** (CDA): Voorzitter. In mijn hoedanigheid van voorzitter van de vaste commissie voor Justitie deel ik mee dat wij gistermiddag een uitgebreide extra procedurevergadering hebben gehad, waarin dit verzoek van de fractie van de Partij van de Arbeid omstandig aan de orde is geweest. Na ampele discussie hebben wij besloten tot het uitbrengen van een nader verslag. De wens van de fractie van de PvdA is in de commissie in ieder geval niet gehonoreerd. Het lijkt mij voor de geschiedschrijving zuiver om dat hier te melden.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Voorzitter. Het klopt wat de heer Van de Camp zegt, maar dat neemt mijns inziens niet weg dat het de fractie van de PvdA vrij staat om dat hier alsnog te bepleiten. Mijn fractie wil de fractie van de PvdA nadrukkelijk steunen in haar verzoek.

Het gaat om een ingrijpende wijziging van het wetsvoorstel, een wijziging waar wij sympathiek tegenover staan. Dat doet er nu niet toe, maar objectief is het een ingrijpende wijziging. Welnu, volgens aanwijzing 277 voor de regelgeving is het een reguliere procedure dat de Raad van State wordt gehoord, tenzij dringende redenen zich daartegen verzetten. Ik kan mij voorstellen dat men zegt dat deze wijziging spoed vereist. Dat vinden wij ook, maar daartoe is een spoedadvies mogelijk dat desnoods binnen een week wordt uitgebracht. Dit kan dus geen zwaarwegende reden zijn die zich

verzet tegen alsnog een advies van de Raad van State.

Nogmaals, wij steunen het verzoek aan de regering om de Raad van State hierover om advies te vragen.

De heer **De Wit** (SP): Voorzitter. Ik zou het niet beter kunnen formuleren dan de heer Van der Staaij. Ik steun zijn redenering dan ook heel graag. Vanzelfsprekend geldt dit ook voor het verzoek van de fractie van de PvdA om de Raad van State om een spoedadvies te vragen.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Voorzitter. Ook de fractie van D66 steunt het verzoek van mevrouw Kalsbeek.

Wij hebben een beetje het gevoel dat deze zeer ingrijpende wetswijziging, die de basis van onze rechtsstaat zal veranderen, er doorheen gejaast wordt. Daar moet echt wel een heel goede reden voor zijn. In de brief van de minister, gevoegd bij de nota van wijziging, staat dat het belangrijk is dat er een signaal aan de Amerikanen wordt gegeven. Dit lijkt mij echter geen reden om het belangrijke basisprincipe van een advies van de Raad van State terzijde te schuiven. Wij moeten dan ook vasthouden aan de normale procedure. Graag willen wij een spoedadvies van de Raad van State.

De heer **Van Fessem** (CDA): Voorzitter. De fractie van het CDA heeft in dit geval geen behoefte aan een advies van de Raad van State, omdat het hoog tijd is dat dit wetsontwerp wordt aangenomen en dat het Wetboek van Strafrecht ter zake wordt gewijzigd.

Er komt een nader verslag en daarvoor komt er nog een verslag van de staf. Daarnaast zal de wetenschap zich er in de komende weken mee bezighouden. Ik ben het helemaal niet eens met de opmerking van mevrouw Van der Laan dat ons Wetboek van Strafrecht en zelfs ons hele rechtssysteem ingrijpend worden gewijzigd.

De **voorzitter**: U gaat niet op de inhoud in.

De heer **Van Fessem** (CDA): De fractie van het CDA heeft dus echt geen behoefte aan een advies van de Raad van State.

Mevrouw **Huizinga-Heringa**

(ChristenUnie): Voorzitter. De fractie van de ChristenUnie steunt het voorstel van mevrouw Kalsbeek.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Wij steunen het verzoek van de fractie van de PvdA. Spoed van tijd kan nooit een argument zijn om de Raad van State bij een ingrijpende inhoudelijke wijziging buitenspel te zetten. Daarmee zou de Kamer ook zichzelf te kort doen.

De heer **Wilders** (VVD): Voorzitter. De fractie van de VVD steunt de redenering van de heer Van Fessem van de fractie van het CDA. Naar ons oordeel is er zorgvuldig gehandeld doordat er een extra schriftelijke ronde is toegestaan. Gisteren hebben wij het verzoek van de fractie van de PvdA dan ook afgewezen. Daar blijven wij bij.

Mevrouw **Kalsbeek** (PvdA): Voorzitter. De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie heeft terecht gemeld dat mijn voorstel gisteren in een procedurevergadering van die commissie is besproken. Niets belet mij echter om dat verzoek hier te herhalen. Dit telt te meer daar ik weet dat in die vergadering niet alle fracties vertegenwoordigd waren.

Tegen degenen die het argument betreffende de tijd hebben aangevoerd, zeg ik het volgende. Inderdaad, het is tijd en vandaar het spoedadvies. Maar ik mag dan wel in herinnering roepen dat deze opmerking een beetje bevreemding wekt, als je je realiseert dat sinds 5 februari 2003 dit wetsvoorstel gereed is voor plenaire behandeling. Als er zoveel spoed achter had gezeten, hadden wij wel een paar maanden eerder het wetsvoorstel kunnen behandelen.

De heer **Eerdmans** (LPF): De LPF-fractie steunt het voorstel van de PvdA-fractie niet, want wij vinden dat de nota van wijziging zo snel mogelijk moet worden behandeld. Wij vinden dat daarvoor de juiste waarborgen op dit moment voorhanden zijn.

De **voorzitter**: Als ik een optelsom maak van alle fracties namens welke er is gesproken, stel ik vast dat een meerderheid van de Kamer geen behoefte heeft aan een advies van de Raad van State.

Het woord is aan de heer Geluk.

Voorzitter

De heer **Geluk** (VVD): Voorzitter. Vanmorgen was het VAO-debat over de droogte aan de orde. Daarbij is gevraagd om inventarisatie van de staat van de boezemkades en te dien aanzien is een toezegging gedaan door de staatssecretaris. Ik zou daaraan nog iets willen toevoegen, omdat ik daar vanmorgen niet de gelegenheid voor had vanwege het geldende spreektijdenregime. Ik zou graag een brief van de staatssecretaris verkrijgen, aangevende dat bij die inventarisatie wordt betrokken dat de provincies vorig jaar opdracht hebben gegeven aan de waterschappen om de veiligheidsnormering voor de meer dan 10.000 km aan boezemkades in kaart te brengen. Dit betreft dan de stabiliteit, de hoogte, de risico's voor het achterliggende gebied enz. Graag zouden wij geïnformeerd willen worden over de vraag hoever het staat met de uitwerking en de invulling hiervan. Tevens zien wij graag door de staatssecretaris aangegeven wat nu precies haar verantwoordelijkheid is met betrekking tot de boezemkades.

De **voorzitter**: Ik stel voor om dit deel van het stenogram door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de **stemming** over het **ordevoorstel van de heer Koenders om het debat over Irak te verlengen met een derde termijn, waarbij de aanwezigheid van de minister-president is gewenst**.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA en D66 voor dit ordevoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Aan de orde is de **stemming** over een motie, ingediend bij het **debat over Irak**,

- weten:
- de motie-Koenders c.s. over toetsing door de MIVD en de AIVD (23432, nr. 123).

(Zie vergadering van heden.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van

de SP, GroenLinks en de PvdA voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Het woord is aan mevrouw Tonkens.

Mevrouw **Tonkens** (GroenLinks): Mevrouw de voorzitter. Ik zou een opmerking over de orde willen maken. Wij meenden iets te hebben aangemeld voor de regeling van werkzaamheden. Nu heb ik dit zo-even nog nagevraagd en het bleek mij dat het was goedgekeurd. Daarmee verwachtte ik het woord te zullen krijgen bij de regeling van werkzaamheden.

De **voorzitter**: Mijn informatie is de volgende. U hebt zich inderdaad voor de regeling van werkzaamheden als spreker aangemeld, maar u bent in dat verband verwezen naar de procedurevergadering van de commissie. Het is het recht van elk lid van de Kamer om een extra procedurevergadering bijeen te roepen als dat nodig is. U bent dus door de mensen van de griffie verwezen naar de procedurevergadering.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van een wet inzake ondersteuning bij arbeidsinschakeling en verlening van bijstand door gemeenten (Wet werk en bijstand) (28870);**
- **het wetsvoorstel Invoering van de Wet werk en bijstand (Invoeringswet Wet werk en bijstand) (28960).**

(Zie vergadering van 27 augustus 2003.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering wederom voor enkele minuten om mevrouw Noorman de gelegenheid te geven haar papieren te ordenen.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

□

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Voorzitter. De Partij van de Arbeid wil alles op alles zetten om het mogelijk te maken dat voor deze wet een draagvlak wordt gecreëerd, omdat het een ingrijpende wet is, die van grote invloed is op de mensen om wie het gaat, namelijk degenen die op een bijstandsuitkering zijn aangewezen, en waarvan wij allemaal hopen dat ze zo snel mogelijk weer aan de slag kunnen, maar waarvan wij ook weten dat dat voor sommigen niet geldt. De Partij van de Arbeid vindt dat de regering bij dit wetsvoorstel half werk heeft geleverd. Gemeenten worden verantwoordelijk, maar op onderdelen worden ze aan handen gebonden. Mijn collega Bussemaker heeft daarover een aantal opmerkingen gemaakt, bijvoorbeeld over reïntegratie, het opdrachtgeverschap, categoriale bijstand enz. Het is de moeite waard om te kijken, of het met de regering en met andere partijen mogelijk is, op de wet aanpassingen te plegen en wel in zo'n vorm, dat er een breed maatschappelijk draagvlak voor het voorstel ontstaat. Het is namelijk ingrijpend, en in deze vorm bestaat er op dit moment bij de belanghebbenden, inclusief de formele adviesorganen van de regering, geen draagvlak.

Het inkomensbeleid is onderdeel van de voorstellen, zoals die op tafel liggen. Wij hebben een voorstel gedaan om de normen die in de bijstand worden gehanteerd te vereenvoudigen, waardoor mensen beter weten waarop zij recht hebben. De staatssecretaris heeft dat afgewezen: hij voelt daar geen barst voor. Wij betreuren dat ten zeerste. Dit betekent ook dat ik verwacht dat ons voorstel weinig kans maakt. Het feit dat er zoveel haast is gezet achter het wetsvoorstel is aan de ene kant begrijpelijk, omdat de gedachte van meer werk voor inkomen spoed vereist. Aan de andere kant gaat dat echter ten koste van de dingen die wel hadden gekund, maar die nu misschien, omdat we wat verder zijn, niet wenselijk zijn. Ik vind dit, zoals ik al eerder heb gezegd, een gemiste kans. De huidige wet maakte ook veel mogelijk, en deze maakt op dat punt nog meer mogelijk, maar even een pas op de plaats was misschien beter geweest. Maar goed, het ligt er